

Cirquejant pel segle XXI, per Amàlia Garrigós

La periodista musical d'Alcoi repassa algunes de les connexions que comparteixen el circ i la música

Amàlia Garrigós | Borja Pons

El seu rostre és polièdric, intemporal i etern, present i efímer. És un cant a la bellesa de l'instant, de l'ací i l'ara. Més enllà de l'entreteniment, el circ és un estil de vida, una amalgama d'art i ofici, de bellesa i suor diària, de genialitat i treball dur. El circ vagareja entre tradició i modernitat, entre passat i futur. Des d'una mirada transcultural, transfronterera, transdisciplinària i transpersonal, el circ és escola, és barri, és inclusió. Un cant a la diversitat, una de les grans metàfores de la vida. I per eixes raons m'interessa tant aquesta disciplina de les arts escèniques valencianes que comença a brillar amb intensa llum.

Fa dues dècades uns pocs apassionats van crear l'Espai de Circ. Des d'aleshores, la disciplina ha tingut un creixement important. El 2010 va néixer l'Associació de Professionals de Circ de la Comunitat Valenciana amb l'objectiu de dignificar la professió, difondre la seva capacitat d'innovació artística i social i demostrar que el circ és cultura, havent format part de l'imaginari col·lectiu des de l'antiguitat. Ara hi ha prop de vuitanta companyies, moltes dirigides i gestionades per dones.

Allò insòlit ja no són els animals ni la caiguda lliure, sinó la poètica i la plasticitat

La pionera va ser la valenciana **Pepita Hervás**, que va crear la seva empresa des de Catarroja als setanta i vuitanta. En aquells anys naixia el circ contemporani, que va suposar una gran transformació en el vessant estètic i de concepció de l'espectacle, ja que va ampliar els llocs de representació, de la carpa al carrer i al teatre. Allò insòlit ja no són els números amb animals, ni el risc de la caiguda lliure, sinó les històries que es mostren en escena, la poètica i la plasticitat de les imatges i la fusió amb altres disciplines com la dansa, el teatre o la música. El Circ Gran Fele, per posar un exemple, va impulsar l'espectacle sense animals amb música en directe i composicions originals creades pel seu músic de capçalera, **Javi Vega**.

I és que molts artistes circenses provenen de l'escena musical, com la violinista **Marisa Ibàñez**, distingida per l'Institut Valencià de Cultura en els Premis de les Arts Escèniques 2020 com a millor artista de circ per l'obra feminista *Sophie*, de **La Troupe Malabó**; o *Perenne*, un espectacle de circ contemporani per a adults, produït per primer cop amb diners públics, on és essencial la música. De fet, la banda sonora és un dels motors de la proposta dirigida per **Patricia Pardo**, que com ja va fer amb *La vaca que riu* denunciant violacions de drets humans (millor espectacle de les Arts Escèniques 2020), gasta aquest art per a mostrar temàtiques actuals. En *Perenne* parla de la por d'envellir sense amor i sense cures i ho fa des del clown, les acrobàcies terrestres i aèries, els equilibris, els malabars, la dansa, els monòlegs i la música en viu d'una bateria 'rock star'. Tot catapultat per la música del col·lectiu artístic **Luna y Panorama de los Insectos**.

Hi ha música en directe i no és un concert; hi ha dansa però no és un espectacle de dansa; hi ha paraula, però no és teatre. Aquest breu viatge m'ha recordat la gran pel·lícula *Xafarranxo en el circ*, del director francès Jacques Tati, en què després d'un curt espectacle circense, dos nens decideixen explorar el que hi ha darrere l'escenari. Una cosa semblant em passa a mi. No us ha picat el cuquet? No voleu cirquejar per les propostes engrescadores i incisives del segle XXI?